

AMIGOS DE CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA :

P. JOLY & J. MARTIN.

66. RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonement ta fl. 2,— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cada
regel mas fl. 0,07½.

MEDEGAAN MET DEN TIJDEGEEST?

Over deze stof schrijft Jules Simon in het *Petit Journal* een alleszins lezenswaardig artikel, dat wij om zijn belangrijke wenken voor menigeen onder ons, gaarne overnemen.

„Ik houd veel van Amerikanen, — begint hij daarin te zeggen—maar minder van het Americanisme.”

Europa heeft in 1492 Amerika ontdekt en heeft er toen ook Europa overgebracht.

Amerika, dat spoedig groeit, verkeert na vier eeuwen in een zeer bloeienden en machtigen staat en heeft nu op zijn beurt Europa aangegrepen en er Amerika overgeplaatst.

De Amerikaan, die geen verleden heeft, ziet altoos vooruit. Hij is een reiziger, die de reis nooit voor geëindigd beschouwt. Doordat hij ons altijd vooruitloopt, maakt hij ons gewoon aan het voortgaan en daar ben ik hem zeer dankbaar voor. Hij maakt ons ook gewoon, om onze stoffelijke bagage kleiner te maken, maar ik houd vast aan de bagage van het gevoel. Ik wil gelooven, dat de twintigste eeuw, die ik niet meer zal beleven, maar vordiensten kan hebben, maar de zestiende, zeventiende en achttiende die ik ken, waren ook schoon.

Er bestond in die vervlogen eeuwen een instelling, die den vooruitgang een weinig tegenhield, maar het leven heel aangenaam en rein maakte: dat was het familieleven.

Men leefde thuis en men stierf in het huis, waar men geboren was. Men sloot de oogen zijns vaders, en er was in dat huis niet een hoekje, dat niet vol was van de herinneringen aan de goede woordjes en het hartelijke liefkozen van de moeder van het huisgezin. Zij was tegelijk het model en de apostel der deugd. Men eerde haar zoo, dat men om harentwille alle vrouwen hoogschat-

te. Er was toen geen sprake van losse zeden, of zedeloze misdaden. Het geloof, de eerbied en de liefde, die wederkeerig werden gegeven en verleend, waren met erfdeel van eer-gevoel en deugd de ondoordringbare wapenrusting, die tegen kwaad en dwaling beschermde. Men noemde anderen terecht hoogwelgeboren en welopgevoed en verlangde zelf op zijn voorouders te gelijken.

Ik stel mij een gelukkige en deugdzame familie uit den ouden tijd voor den geest. Zij is eerbiedwaardig zonder afgetrokken te zijn. Zij kent vreugde en blijdschap, binnen de grenzen van den plicht en den eerbied voor zich-zelve. Men beoefent er wetenschap en letteren, maar men houdt er niet van onnutte en prullige lectuur. De kunst, die men er beoefent, is groote kunst; kunst, die zetelt in de gedachte des menschen op de eeuwigheid. Men verkeert er niet een beleefd gezelschap, bestaande uit lieden van hetzelfde geloof en dezelfde neigingen. Men heeft er de gaaf van tranen te storten evenals die van te lachen, omdat men zich sterk genoeg gevoelt, om te bekenen, dat men in geestdrift geraakt en verteerd is door de schoone daden en goede werken van anderen.

Hier tegenover stel ik nu een familie uit onzen tijd: menschen, die altijd haast hebben en drukke zaken, die alles wat niet nieuw is, verwerpen en overboord gooien wat hun in den weg staat. De vader en de moeder van het gezin zijn gehuwd, zij beschouwen het huwelijk echter niet als een heilig onverbreekbaar verbond, maar zij vervullen slechts met heuschheid de plichten, die zij tegenover elkander hebben, tot op den dag, dat zij de echtverbintenis te lastig achten: zij vertellen elkander, dat zij niet meer willen samenwonen en vragen bij de rechtbank scheiding aan, omdat zij niet langer vereenigd willen zijn.

De kinderen dragen het juk der gehoorzaamheid slechts zoo lang, als

zij absoluut verzorging en bescherming noodig hebben. De eenige band tusschen ouders en kinderen is dikwijls enkel de verzorging, die laatstgenoemden noodig hebben. Op 21 jarigen leeftijd rekenen zij zich ten volle vrij, en van verdere verplichtingen ontheven; somtijds laten zij zich nog vóór hun 21sten jaar mondig verklaren. De onschendbare huwelijksband van voorheen is voor eenigen niets meer dan een avontuurlijk huwelijk afgewisseld door echtscheiding.

Bovendien, zoolang dit huwelijksleven duurt, ofschoon door echtscheiding en emancipatie bedreigd, wordt het nog zoo mogelijk verzwakt en ondermijnd door de slechte zeden en gewoonten.

Het kind uit een nieuwerwetsch huwelijk geboren wordt bij de min spoedig uitbestede en de jongeheer of dame gaat later al heel spoedig naar een kostschool. Vader en moeder bewonen echter een huis, waar de kinderen gedurende de vacantie hun intrek nemen. De vader is echter liefst niet thuis; hij gaat naar de sociëteit. In de sociëteit of club kan hij alleen zitten, als hij verkiest; hij kan er spelen als hij ervan houdt en verder vindt hij er vele gemakken en een weelde, die hij thuis niet kan hebben. Hij gaat er ook wel eens eten. Des daags is hij op het kantoor en op de beurs, des avonds in de club, wat blijft er nu over voor zijn vrouw? Wat doet zij op haar beurt? Zij maakt visites: zij gaat veel uit en peinst middelerwijl, of zij, die het gezelschap van haar man toch altijd bijna ontbeert, niet kan scheiden.

Als het waar is, wat de vijanden van de groote Amerikaansche republiek vertellen, dan heeft men daar over zee naast de club nog het hotel garni. Die hotels garnis zijn een wereld in zich. Daar wonen getrouwde lieden op kamers. — Ook het veelvuldig geven en bijwonen van diners keurt Jules Simon ten hoogste af. Aan elk klein feest, aan elke buiten-

gewone werkzaamheid wordt een diner verbonden. Het kwaad van deze diners is, dat de menschen verlangen om buitenshuis te zijn. Men wordt, helaas, te zeer onafhankelijk en beschouwt zich in zijn woning alderminst thuis. „Ik weet wel,” zoo eindigt Simon zijne beschouwing, „dat de zeden van den tegenwoordigen tijd niet verhinderd hebben, dat wij knappe mannen hebben als Pasteur en Dumas, maar in den ouden tijd hadden wij ook een Descartes en een Corneille. Er moet emancipatie komen, maar niet te veel, wij hebben zooveel niet noodig. Als de mensch groot wil worden, dan mag hij zich niet van de geschiedenis losmaken.

„Men moet met den stroom medegaan, er niet tegen opwerken, maar moedig voorwaarts streven. Men houde intusschen rekening met het verleden.”

Een school voor moordenaars.

In vroegere jaren was de moordenaar een struikroover, die in kleding en gelaatstreken geheel paste in het denkbeeld, dat men zich maakt, van een glorieboef. De overbrenging naar Nieuw Caladonië of Cayenne heeft ons verlost van deze romantische figuur, die tot het verleden behoort.

Daarna heeft men de reeks gehad van moorden, gepleegd door de parische straatjongens van zestien tot twintig jaar, straatjongens tot in hart en nieren.

De misdaden van den laatsten tijd hebben een ander karakter. Men heeft thans niet meer te doen met legendarische struikrovers, die van diefstal een vak maakten: ook heeft men niet meer te doen met den jongen, die door het lezen van zekere dagblad-feuilletons de eierzucht heeft gekregen om een groot misdadiger te worden.

Het is thans veeleer de *décayé*, de

FEUILLETON.

Húsar i Panduro

V

Continuación.

— „Largá e mayor de Dolne bini cerca mi!” Trenck koe, mordiendo su lipnan di rabia, a keda ta mira Frohn bai, dici coe su sirviente.

E sirviente a boelá sali, i e mayor a parcé.

El a hayá Trenck incomodado ta camina bai bini, murmurando palabranan entrecortada e incoherente.

— „Sintá, de Dolne. Mi tin mester, di bo consoho. Ta pasando cos asombroso!”

— „Ta kiko a sosodé bo, Señor gefe? Acaso e conversacion coe e promer oficial di húsarnan a acalorá bo tanto?”

— „Acalorá mi! En verdad no ta un milagro, ora bo tin un dosis di fuego infernal den bo tripa..... e promer oficial ta un verdadero demonio. Casí mi tin gana di hinkéle den manoe di mi Pandúronan, pa mi mirá si nan ta comprendé ainda nan oficio di punjalá!”

Y caba e gefe a relatéle lo ke a pasá.

— „Ma esai ta un hende terrible!” e mayor a contestá coe di más vivo asombro.

— „Y si nan empleá semehante medio-nan,” Trenck a interrumpiéle, „pa hiba Trenck Viena, anto bo por ta sigur koe no ta mucho cos bon ta speréle ayá.”

E mayor a sucudí cabez.

— „Esai ta más koe posible,” él a respondé. „Hinter e banda dje boericoe-nan bestia y miserable koe bo a coeri coe nan, ta naturalmente ocupá ta malquistá bo ayá. Guerra a caba, i ya nan no tin mester más di Trenck i di su Pandúronan. Semper nan lo haya algo contra bo; mi a consehá bo semper di ser mas prudente; bo ta firmá cuenta i otro documentonan sin ni lezá nan, i caba bo ta tirá pen pa e pendolista! No confía nan! Ta un miserable clase di hende, e scirbidornan ayi!”

— „Y p'esai nan lo keda leeuw di mi, manera mi fô di nan,” Trenck dici. „Mi ta bai Slavonia inmediatamente coe mi hendenan, i anto nos kier mirá, kende por haci nos algo. Awé nochí mes lo bo trahá e plan di marcha y escogé caminó di más corticoe pasando pa Stiermarken i Iliria.”

— „Di modi anto bo no ta bai Viena?”

— „Esai lo mi tin bon cuidao.”

— „Ma bo palabra di honor koe, e oficial Frohn tin den su sacoe!”

— „Esai no tin del todo, necesidad di ser kibrá,” Trenck dici hariendo falsa-

mente. „Bo ta kere koe Trenck ta asina inocente pa largá nan cogéle? El tin mi palabra di honor koe lo mi bai Viena coe n'ele..... coe n'ele, bo ta comprendé? Por consiguiente mi tin di percurá noemá koe él no bai.”

— „Si asina!” e mayor a contestá coe un risa algo comprimí como kende tabata duda ligeramente di honradez di Trenck, su explicación — duda koe él a haya bon di tené pa él mes, considerando e disposición animá koe e gefe tabata den.

— „Kiko bo a resolvé anto?” él a puntréle.

— „Tin diferente camina,” Trenck a respondé, „i mi ta desea di tendé bo consoho, lo ké ta parcé bo mehor, de Dolne. Ni un hende riba mundoe lo por ningá koe e promer oficial Von Frohn no ta un envenenador?”

— „A lo menos él por ta acusá como tal,” e mayor a observá.

— „Mi por largá cogéle mánján, ponéle na heroe i trecéle dianti di un consoho di guerra, compuesto di mi oficialnan. Nan lo manda e piézanan di proceso na corte di Viena i keda spera lo ke nan ta decidí ayá. Entretanto él ta bai prisionero coe mi Pandúronan, i riba camina..... Por sosodé toer cos.....

— „Di mi parti nan lo por bien largá él huwí bai; lo él a birá anto bastante manso, pa no bin existi di mi cumplimiento di mi palabra di honor.”

— „Esai ta un salida, de Dolne dici.”

— „Di dos salida ta,” Trenck a continuá, „koe majan mi ta sali trankilamente di viaha coe n'ele, te ora nos jegá Linz. Ayí lo mi persisti pa nos bai presentá nos cerca e mariscal i gobernador dje lugar, lo ke naturalmente e oficial no por nengá. Lo mi poné e mariscal na corriente di hinter e asunto i lo mi entreguéle Frohn como prisionero.”

E Barón a sacudí cabez.

— „Bo sabi, gefe, ki pleno poder él tini coe n'ele? Lo por sosodé koe e mariscal arrestá bo huntocoe n'ele i manda boso toer dos huntocoe Viena.”

— „Arrestá? Arrestá mi?” Trenck a grita. „Asina leeuw, mi ta spera nos no yega ainda.”

— „Mi ta spera! Ma sin embargo, lo por ta posible.”

— „Bah! Dj'esai mi no tin miedo!”

— „Resolvé, lo ké ta parcé bo di más mihor. A mi ta haya e promer idea di bo mucho más huiciosa.”

— „Lo mi cordá bon ayi riba,” Trenck dici después di un momento di silencio, „Además mi cabez ta un poco cargá i e cos stranjo ta traha den mi stoma, como si fuera nan ta cobá den mi pecho.”

jonge man, die belust is op een goed leven, die gewend is aan zekere weelde, die mooi gekleed gaat, die speelt bij wedrennen, die zijn geld verliest en nieuw geld noodig heeft, om het met slecht gezelschap te verbrassen.

Pranzini, Linska, Marchandon, Eyraud, zij komen allen in deze categorie voor. Het zijn allen lieden, die een zekere opvoeding hebben gehad, die zeer ontwikkeld zijn, vreemde talen spreken, goed gekleed gaan, zich goed kunnen voordoen, en die moord plegen om zich het noodige geld te verschaffen voor een lustig leven.

De liberale schrijver verontrust zich over deze vele fijne heertjes, die een moord plegen, en vervolgt:

Er is iets ontmoedigends in dat beschaafde en welgemanierde uiterlijk van den hedendaagschen moordeenaar. Dat jongens, die verwaarloosd zijn, die hunne leerjaren op straat hebben doorgebracht, misdadigers worden, dat is bijna de natuurlijke gang van zaken; het zou te verwonderen zijn, als het anders was. Maar dat menschen die kennis en opvoeding hebben genoten, een moord plegen, om zich van geld meester te maken, dat is een erg geval.

Aan het hoofd van de bende, welke te Neuilly gepakt is, stond een man, die een begrafenis-onderneming bestuurde, en die waarschijnlijk vond, dat hij niet genoeg klanten te begraven had, zoodat hij een handje hielp bij het vermoorden van een ouden vrek.

Dat is niet meer de ouderwetsche moord van den struikroover, dat is de misdaad *fin-de siècle* van moorde-naars, die mooi gekleed zijn en die een glacie handschoen laten liggen op de plaats der misdaad, zoodat het geval was bij den moord van mevrouw Dellard.

Het gevolg van deze geschiedenis zal zijn, dat men een grooter bedrag zal besteden voor de parijische politie dan dat tot nog toe beschikbaar was.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

DE GOUVERNEUR, wegens reparatiën aan het Gouvernementsgebouw, tijdelijk verblijf houdende aan de "Villa Guzman Blanco" op den Berg aan de Overzijde, zal van af Zondag 13e. Maart a. s. aldaar des Zondags avond als naar gewoonte bezoeken afwachten. Voor andere avonden wordt men verzocht vooruit belet aan te vragen.

Curacao, den 10 Maart 1892.

De Adjudant,

J. VAN DER LINDE SCHOTBORGH.

De Nederl. Schooner "Gouverneur van den Brandhof" zal op Maan-

— "¿ Bo kier mi manda buscá nos doctor?"

— "¿ El no ta comprendé un donder, kiko el tin di coeminsá haci. Mi ta bai droemi te ora él pasá!"

— "¿ Bo ta asina sigur, koe bo a bebé verdaderamente veneno i contra veneno?"

— "Sí, bo por keda sosegá ayí riba, de Dolne. E promer oficial Frohn no ta hungá comedia. El no ta e homber ayí, ó di lo contrario mi no conocé hende más!"

— "¿ Ta bon año! Bai droemi! Bo tin algo más ainda di bisa?"

— "Nó, de Dolne, mi ta gratificá bo — ma lo no ta di más di largá vigilá e austriaco Frohn — percurá pa nan tenéle bon na vista, i koe él no sacá su cabez fô di strop."

— "Asina lo sosodé. Lo mi encargá algún di nos hendenan dje comision ayí."

— "Haci esai. ¿ Pasa bon anochi!"

Apenas a trascurrí cinco minuto koe e mayor de Dolne a sali fô di Trenck, koe ya él a bolbé cerca dj'ele atrobé.

— "¿ Bo ta lamantá ainda, gefe?" él a puntrá drentando e cuarto, ketoe i oscuro na e momento ayí.

— "¿ Kiko tá, de Dolne?" voz di Trenck koe inmediatamente tabata mitar bistí,

dag den 14 dezer naar de eilanden St. Martin (N. G.), St. Eustatius en Saba vertrekken.

De mails zullen op den vertrekdag om 2 uur des namiddags geslofen worden.

Lijst van brieven, welke onbestelbaar zijn bevonden:

F. Brulauer, Graciela R. Curiel, Rebecca Dovale, Carolina Z. de Maduro, Henriete Gabriel, wed. Abigail D. Henripuez 2, Alfred Luyters, Suzana Maduro, Meerie Rowis, Eusebio Racille, Rafaela Severiana Palacio.

Aangeteekende Stukken:

Een brief geadresseerd aan Ephraim Curiel en een drukwerk geadresseerd aan Emilia C. de Quintero v/Arevalos Hermanos.

NEDERLAND.

Bij Koninklijk besluit is aan Jhr. Mr. F. A. J. Van Asch van Wijck, Gouverneur van Suriname, en aan A. J. baron van Schimmelpennick van der Oye, administrateur van financiën in de Kolonie Suriname, vergunning verleend tot het aannemen onderscheidelijk van het orde-teeken van Officier en Ridder der Orde van het Legioen van Eer.

BUITENLAND.

Rome.— Mgr. Boccalli, auditeur van Z. H. is aan een longontsteking ten paleize het Vaticaan overleden. Toen den Paus den hopeloozen toestand van zijn intiemem secretaris vernam, wilde Ilij hem gaan bezoeken; maar de geneesheeren hebben zich ten sterkste tegen dit plan verzet. Leo XIII is zeer ontroerd door het afsterven van zijn secretaris die nauwelijks 49 jaar telde. De H. Vader waardeerde ten hoogste de hoedanigheden van Mgr. Boccalli, en in het Vaticaan achtte men den jongen Prelaat tot de hoogste posten geroepen.

— Keizer Wilhelm heeft aan den Paus een rijk boekdeel gezonden, bevattende zijne toespraken over het Evangelie en godsdienstige vraagstukken. Het boek bevat eene opdracht van den Keizer aan Leo XIII. Waarschijnlijk zal de Paus den Keizer als wedergeschenk het album zijner laatste Latijnsche verzen zenden.

— Naar men wil, zal Z. H. de Roos der Deugd dit jaar naar de Koningin van Portugal zenden, ten einde Zijne tevredenheid te doen blijken over het behoud van het Portugeesch gezantschap bij den H. Stoel.

— Te Rome, zoo schrijft een liberaal blad, is nog eene kweekschool en museum der kunst en een Mecenas voor de kunstenaars; doch om hem te vinden, moet men thans de Tiberbrug en de grens van het Koninkrijk over. Een beroemd schrijver heeft gezegd, dat in Italië de kunst altijd clericaal geweest is. Dit is een schijnspreuk; doch heden is het maar altewaar, dat Leo XIII de

i a sali fô di su aposento coe un luz na su manoe, a respondé.

— "Mi a bin bisá bo koe e paharo a boela bai."

— "¿ Kendé, Frohn?"

— "El a bai."

— "¿ Imposible!"

— "Tan pronto él a sali fô di bo, él a abandoná e convento aki; su cabainan tabata pará siljá, i den oscuridad él coe su héndenan a bai di nan."

— "Ta incomprendible."

— "El no tabatin entera confianza den bo, i esai no ta un cos stranjó," e mayor dici hariendo.

— "¿ I e buricoe bestia ta keré koe mi ta obligá pa mi palabra di cogé camino mi sô bai Viena?" e gefe dici hariendo maliciosamente.

— "Ta parcé mi koe e baimentoe ayí a doña e asunto un famosa vuelta."

— "Di más famosa posible, ma bien comprendido," Trenck a replicá, "koe él no bolbé bini majan."

— "Mi no ta keré koe lo él ta asina loco," de Dolne dici.

— "I sin embargo, esai por sosodé," Trenck a interumpíele; "bo sá kiko, de Dolne, bai doña ordennan necesario, i awor anochi unbé, pa nan arrestá e promer oficial Von Frohn asina él bolbé."

— "¿ Asina lo sosodé, gefe!" de Dol-

neige is, die niet met woorden, doch met daden toont, hoe men de werken der Kunst moet waardeeren, bewaren en vermenigvuldigen. Het Gouvernement, dat nu steeds zijn zetel heeft in de hoofdstad der Kunst, blijft voor alles onverschillig en schijnt de kunst met voeten te willen verreden. Op het gebied der kunst weet het nog niet eens een politiezorg uitte oefenen en de schilderijen van Raphael gaan even vrijelijk landverhuizen als de boeren uit de provincien van Venetië.

Italië.— Toen Zaterdag 13 Feb. aan de hoogeschool te Rome bekend werd, dat, naar aanleiding der jongste ongeregelheden, drie studenten voor een jaar van de lessen waren uitgesloten, besloten al de anderen om de Colleges niet meer te bezoeken. Van dit voornemen gaven zij op zulk een rumoerige wijze te kennen, door de vernieling van glazen en huisraad, dat de Rector en senaat besloten de hoogeschool voor onbepaalde tijd te sluiten.

De studenten der Universiteiten van Palermo, Napels en Catana, hebben aan hun kameraden te Rome een brief gezonden waarin zij zich solidair met hen verklaren. De cursus is geschorst in de drie Universiteiten.

Frankrijk.— De regering heeft het reeds ten vorigen jare aangekondigde wetsontwerp op de vereenigingen openbaar gemaakt. Het ontwerp vindt zoo min bij de gematigd-liberale, als bij de katholieke pers instemming. De *Univers* noemt het eene wet tegen de godsdienstige vereenigingen. Het bepaalt, dat geen vrije vereeniging goederen zal kunnen aannemen, behalve die welke voor het onmiddellijke doel der vereeniging bestemd zijn; ook zal zulk eene vereeniging geen onroerende goederen kunnen aanvaarden, behoudens die, welke voor de huisvesting der leden en voor hunne bijeenkomsten zijn bestemd. Alleen weeshuizen, hospitalen en hospitia worden van deze bepalingen vrijgesteld. Over de inrichtingen van onderwijs zwijgt het ontwerp; maar er is geen twijfel aan, of deze inrichtingen vallen onder de termen van bovengenoemde bepalingen. Het *J. des Débats*, de *Estafette* (het orgaan van Jules Ferry) en de half-officieuse *Temps* bestrijden het ontwerp met groote scherpheid. Alles schijnt er bedacht en geschikt, om de godsdienstige vereenigingen te hinderen en te kwellen, en haar bestaan onmogelijk te maken.

— Mgr. d'Hulst, directeur van het kath. instituut te Parijs, heeft aan den maire van het 7e arrondissement de, bij de wet geeischte verklaring afgelegd, dat hij zich candidaat stelt voor de kamervierkiezing te Brest, ter vervanging van mgr. Freppel.

— Eene Fransche pakketboot is te Marseille aangekomen van Brazilië en La Plata. De boot heeft 461 landverhuizers, die in de grootste armoede verkeerden, uit die landen te-

ne a contestá i él a sali bai trasmiti e orden recibí.

Temprán mainta nan a despertá e gefe. Sustá él a boelá lamantá i sustá él a keda ta mirá e sirviente pará su delanti.

— "¿ Ta ki nobo, homber, ta pa kiko koe a lamantá mi?" él dici pasando su manoe na su frenta manera un hende koe tin dolor di cabez.

— "A bini un ordennans coe un noticia, i él ta deseá di papia unbé coe bo. Promer mi a bai cerca mayor de Dolne, i él a encargá mi di despertá bo inmediatamente."

— "¿ Trece e ordennans aki!" Trenck dici coe imperio.

Un instante después Frans, e sargento di húsarnan, a drenta e dormitorio di Trenck i él a keda pará su delanti na posición rígidamente militar.

— "¿ Ta algún respondi dje mayor Von Frohn?" Trenck dici, desagradablemente predispueto, mirando e uniforme azul. "¿ Ta kiko él kier?"

— "E promer oficial Von Frohn ta largá bisá gefe, koe él ta listo pa viaha. El a fletá un barcoe afín di facilitá i di haci camina birá más liger koe na cabai, i él ta largá invitá bo di haci uso dje barcoe pa bai Viena coe n' éle."

— "¿ Un barcoe!"

rug gevoerd. De toestand in de Argentijnsche Republiek is nog steeds allertreurigst. De handel staat stil.

Duitschland.— De quæstie van de wedertoeelating der Jesuiten, is op verzoek van graaf Ballestrem, die, namens het centrum, het woord voerde, van de orde afgevoerd. De katholieke leider verklaarde, dat zijne vrienden dien eisch niet lieten varen; maar dat het centrum met het oog op de door Caprivi in den Landdag gesproken woorden over de weinig gunstige houding der regering, en de door de discussie over de onderwijswet uitgelokte agitatie, meent, dat het huidig oogenblik niet geschikt is voor eene kalme en zakelijke bespreking der quæstie van den terugkeer der kloosterorden in Duitschland.

— In den rijksdag kwam de vraag ter sprake: of het niet rechtvaardig zou zijn, schadeloosstelling te geven aan veroordeelden, van wie gebleken is, dat ze onschuldig gestraft zijn. Het debat liep er mede af, dat de wenschelijkheid, maar tevens de groote moeilijkheid eener regeling geconstateerd werd, in afwachting waarvan het 't beste was, dat in de verschillende Bonds-Staten de Justitie in dringende gevallen vergoeding toekende uit de fondsen, te harer beschikking.

— In den rijksdag zijn bij de behandeling der begroting van oorlog, verschillende grieven ter sprake gebracht. Over de soldaten-mishandeling werden heftige redevoeringen gehouden, en daarbij werd aangedrongen op openlijke en mondelinge procesvoering in militaire zaken. De rijkskanselier, graaf Caprivi, gaf toe, dat het tegenwoordig stelsel, dat in het geheele Deutsche Rijk, behalve Beieren, bestaat, zijne nadeelen had. De kanselier deelde mede, dat eene herziening der militaire rechtspleging zou worden voorgesteld.

— Tegen het ontwerp-schoolwet durden de professorale protesten voort. Na die van Halle, hebben nu ook de professoren der Berlijnsche universiteit bij de kamer eene petitie ingediend, om de verwerping van het, volgens hen reactionnaire ontwerp te vragen, en dus tegen de confessionele school te protesteeren. Ook de hooggeleerde heeren van Kiel maken zich gereed, om in gelijken zin te petitionneeren. De proefhoudende beginselen, waarnaar tot dusver de volkschool was ingericht, hebben de godsdienstige onverschilligheid, de twijfelzucht van het ongeloof gekweekt, waaruit het socialisme en de revolutie zoo welig opschieten. Dat schijnen de hoogwijze heeren maar niet te willen inzien.

— De *Loss. Z.* verzekert, dat een hooge staatsbediende naar den Hertog van Cumberland is gezonden, niet alleen om eene regeling van het Welfenfonds te bespreken, maar tevens om de teruggave aan te bieden van het hertogdom Brunswijk, op voorwaarde dat hij afstand doe van zijne rechten op Hannover.

— "Manera mi a caba di bisá, senior gefe."

— "¿ Ma ta ki demonio, esai ta nificá awor? ¿ Acaso e homber ta loco? Un barcoe pa hibá mi como prisionero! ¿ Na de donder coe n' éle! Terenz, bai yamá un ordonans nó, yamá mi warda bao di arma, i á bo, bolbé aki bin yudá mi bistí."

Purá Terenz a sali bai.

— "Esai ta un triki," Trenck dici bahando fô di su cama, "pa mi no hiba hende coe mi."

— "E comitiva di senior promer oficial lo bai pa tera," Frans a contestá; "probablemente senior gefe lo doña orden koe su soldanan, asina tantoe koe lo él tin gustoe di hibá, haci e viaha també na pla. Dos di nos noemá ta keda cerca e promer oficial abordo, i lo no tin más lugar sino pa dos homber di gefe su séquito."

— "¿ Excelente!" Trenck a gritá, visitiendo su mes apresuradamente. "Senior promer oficial a disponé toer cos admirablemente. Lo mi no vacilá di poné mi bao di su mando. Bai i biséle koe biséle koe gefe Von der Trenck ta sperá e promer oficial."

El ta contiaud.

—Door de hoofdcommissie voor het gedenkteken ter eere van Bismarck is besloten, het bedrag der ingezamelde gelden, zijnde 1,014,438 mark, tijdelijk te beleggen in de 3 pct. rijksleening, in afwachting eener beslissing op de vraag, waar het monument zal worden geplaatst. Daar nu plaats en omgeving behooren te worden aangewezen bij het uitschrijven eener prijsvraag voor een ontwerp, moet derhalve ook hiermede zoolang worden gewacht. Dit alles hangt af van eene beslissing op de vraag, waar te Berlijn het andere groote nationale gedenkteken, namelijk dat ter gedachtenis aan keizer Wilhelm I, zal komen. Zoodra de daarvoor fungerende commissie dit zal weten, zal tot de oprichting van het Bismarck monument kunnen worden overgegaan.

Engeland.— Het jaar 1892 kan voor Engeland, zoowel wat de binnenslandsche als buitenlandsche staatkunde betreft, een belangrijk jaar worden. Mochten de Gladstonianen in den verkiezingsstrijd de overwinning behalen, waar wel eenigszins op gerekend kan worden, dan is het bijna zeker, dat Ierland een eigen bestuur zal krijgen, en dat de Egyptische kwestie een nieuwe phase zal intreden. In 1880 had Gladstone reeds het plan, zich uit het politieke leven terug te trekken; maar omstandigheden hebben hem belet, zijn voornemen ten uitvoer te brengen. Hij wil Ierland vrij zien, met eene eigen regering en een eigen parlement evenals de Engelsche koloniën. Wanneer hij dat programma heeft ten uitvoer gebracht, zal hij rust nemen. Zoo mede behoort de ontruiming van Egypte tot zijn program, hij wil, dat de Europeesche Staten zich die zaak zullen aantrekken, om den invloed in dat land gelijkelijk te verdeelen. De werk- en levenskracht van dezen merkwaardigen man wekken inderdaad bewondering, en in de geschiedenis, kan moeilijk zijn wederga gevonden worden. Gladstone speelt reeds bijna 60 jaren een voorname rol in de politieke wereld. Hij werd in December 1809 geboren, en reeds in 1834 lid van het lagerhuis en kort daarop onder-minister van koloniën in het kabinet-Peel. In 1843 werd hij minister, en sinds dien tijd vervulde hij bij afwisseling verschillende aanzienlijke ambten in de regering. In 1868 vormde hij zijn eerste kabinet, dat tot 1874 aanbleef en aanvaardde hij den grooten strijd met lord Beaconsfield (Disraeli), welke strijd na Beaconsfield's dood door lord Salisbury, den tegenwoordigen premier, werd voortgezet. Gladstone behoort tot de uitmuntende redenaars, en is niet angstig als hij overtuigd wordt van gevoelen en gedragslijn te veranderen, en zoo iets is in zijne lange loopbaan meer dan eens opgemerkt. Hiermede is hij vaak openlijk bespot, maar daar is hij boven verheven en het heeft hem niets ontnomen van de achting, die voor- en tegenstanders hem toedragen.

— De Aartsbisschoppen van Ierland hebben in eene algemeene vergadering te Dublin, gewichtige besluiten genomen. De Prelaten vestigen dringend de aandacht der Regering en der autoriteiten van het bestuur van het onderwijs op de onbillijke subsidien ten opzichte der Broeders- en Zusterscholen, en vragen dat 100,000 pd. st. zal gebruikt worden ter uitbreiding der opvoeding in Ierland, zoo als deze in Engeland bestaat. Zij vragen, dat een gedeelte der subsidie worde besteed ter verbetering van het salaris der onderwijzers, dat men rekening houde met hunnen eisch, met het oog op het beoefde wetsonderwerp omtrent de opvoeding in Ierland, en men de beperkingen der godsdienstvrijheid in de godsdienstige scholen opheffe.

— Bij geen volk is het sparen—het plaatsen van geld in de spaarbank—zoo algemeen als bij de Engelschen. In 1891 telde men er 9681 spaarbanken. Het getal der inlegger is zoo groot, dat op iedere 7 inwoners, groot en klein, oud en jong, 1 inlegger in de spaarbank wordt gevonden. Den 1 Januari 1891 was het totaal bedrag, inleg en bijgeschreven renten, in de spaarbanken belegd, ongeveer 850 miljoen gl. of gemiddeld per inleg-

ger ruim f 200. Ten bewijze van de ontzettende kapitaal-beweging in die spaarbanken, kan worden opgegeven, dat alleen op den 1 Januari ruim 2 miljoen gl. werd bijgeschreven. In de dagen, die het feest van Pinksteren vooraf gingen, is door 23,477 inleggers ruim 1 miljoen gl. terug gevraagd. Een groot werkgever gaf zijne werklieden een geschenk van f 12,000, met de uitdrukkelijke bepaling, dat ieder werkmans zijn aandeel onmiddellijk in eene spaarbank moest plaatsen. Van eene andere fabriek namen op één dag al de werklieden, 1700 in getal, eene inschrijving in een der spaarbanken.

Spanje.—De Koningin-Regentes heeft een dreigbrief ontvangen, waarin haar verweten wordt, dat zij de terechtgestelde anarchisten te Xeres, niet begenadigd heeft, en haar wordt aangezegd, dat die "moord" zal gewroken worden op haar kind, Koning Alfonso, die het met zijn leven zal moeten boeten.

—Er heerscht steeds eene gevaarlijke gisting onder het werkvolk. De toenemende werkstakingen en de daarbij voorkomende ongeregeldeheden, de mislukte aanslagen, de demonstratiën en meetings die hier en daar gehouden worden: dit alles geeft een slecht teeken voor de toekomst, en voor de Regering reden tot groote zorg en waakzaamheid.

Rusland.—Prins Galitzin, luitenant generaal en lid van den Senaat, die om zijn doortastend en eerlijk karakter in hoog aanzien staat bij den Czaar, heeft zich aan het hoofd van eene commissie van ambtenaren, naar het gouvernement Tobolsk begeven, waar de hongersnood zwaarder is dan ergers anders. Hij zal de verdeeling der levensmiddelen en de verzorging der armen zelfs controleeren, en is gemachtigd, den dienst van zooveel officieren van het leger te nemen als hij noodig oordeelt.

—De gevangenen van de centrale gevangenis hebben den cipier der gevangenis verzocht, gedurende een maand op hun rantsoen 1500 pond brood te doen afhouden om naar de noodlijdende provinciën gezonden te worden.

Amerika.—Men maakt groote voorbereidselen, om de slachtoffers van den hongersnood in Rusland bij te staan. Het ondersteuningscomité te Philadelphia, zal de Amerikaanse stoomboot „Indiana" met eene lading levensmiddelen uitzenden. Het comité van New-York heeft 10,000 dollars naar St. Petersburg gezonden als eerste storting van de hulpfondsen. Tot nu toe is in Philadelphia 89,000 dollars bijeen gebracht.

—De passagiers op een trein naar Kansas waren dezer dagen aan een vreeslijk gevaar blootgesteld. De machinist werd plotseling krankzinnig, en wierp den stoker van de machine. In woeste vaart holde de trein station op station voorbij, tot eindelijk een paar conducteurs op de noodkreten van de reizigers zich langs de loopplanken naar de machine begaven. Zij zagen den machinist als een krankzinnige aan het stoken, en sloegen hem toen op het hoofd, zoodat hij bewusteloos neerviel. Daarna brachten zij den trein, die eene vaart van 100 mijlen in het uur had bereikt, tot staan.

NOTICIANAN DI CABEL

Recibi dia 5 Marzo.

Paris.—Nan ta sigurá koe miembronan di derecha den Cámara ta dispuesto na reconocé república como forma di gobierno pa Francia.

Ultimo discurso di emperador Wilhelm a causá un mal impresión na Vienna.

Londres.—Huelga (ponementoe abao di trabao) di minéronan a principiá, i ta parcé koe lo él toemá mayor proporción koe e huélganan anterior; nan ta calculá koe e número di minéronan sin trabao ta alcanzá casi un millón.

Berlin.—Emperador a haci un discurso na Brandenburgo, koe a causá grandi sensación, no solamente na Alemania, ma també na hinter Europa.

Emperador ta criticá toer e partidonan descontento di su gobierno fuertemente, declarando nan toer como enemigonan di Estado.

El ta recomendá e descontentonnan di abandoná tera i él a agregá koe lo él sigui su política actual te ora él obtené e obheto koe él tin na vista.

Radicalnan ta protestá contra e declaración ayí; i den toer círculo político ta existi un grandi excitación. Nan ta temé koe e absolutismo exagerá di emperador no trecé consecuencia.

New-York.—Noticia oficial di Valparaíso ta bisá koe Chile lo no toemá parti den exposición di Chicago.

6 Marzo.

Paris.—Camillo Pelletan a interpelá Gobierno riba e relacionnan coe Vaticano, i ministro a contestá koe e relacionnan ta basá exclusivamente riba concordato.

Noticianan yegá di Berlín ta bisá koe dñjonan causá pa populacho ta considerable; conceho municipal ta doemá un millón di marcos como indemnización.

Pueblo a silbá (fluit) emperador, i policía ta wardá palacio real; nunca ainda Berlín no a presenciá un asonada (agrupación tumultuosa di hende) asina.

Opinion general ta ocupéle dje asonadanan koe a extendé nan mes té na Dantsic i Brunswick.

Londres.—E liga bimetalica, bao di presidencia di gefe civil di Manchester, a resolvé di manda un petición na parlamento pa organizá un conferencia entre Estados Unidos i e unión monetaria latina, coe obheto di establecé un base internacional pa plácanan legal.

Roma.—Colegio di cardenalan a mandá Papa nan felicitación dia él a cumplí 84 anja.

8 Marzo.

Paris.—Rei di Grecia a recibí hopi carta amenazadora pa motiboe koe él a disolvé ministerio.

Motin (lamtamentoe) na Dantsic; pueblo a piljá depósitonan i wagonnan di mercancía.

Papa ta doemá explicación tocanti e última demostración koe él a haci na favor di institucionnan republicana; Su Santidad ta bisa koe su declaración ta na favor di república frances.

Londres.—Según noticia di Vienna, un gran miseria ta reiná na masyá distrito di Austria.

Madrid.—Nan a descubri un conspiración na Barcelona pa boelá consulado alemán coe dinamita.

New-York.—Telegramanan di Rio Janeiro ta papiá di un colisión di dos tren; 52 morto i más di 100 persona heridá.

9 Marzo.

Paris.—Almirante de la Gravière a moeri.

Almirante Rieunier a recibí orden di bai Hyères bai coemindá la reina di Inglaterra na su yegada na sur di Francia.

E socialista Samendin ta eligi diputado na Bethune.

Londres.—John Burns, gefe dje partido obrero, i conde Roseberry, toer dos ta elegi pa un gran mayoría pa miembro di conceho departamental di Londres.

Como Estados Unidos a rechazá e proposicionnan di Inglaterra pa arreglá e cuestión di estrecho di Behring, esai a causá grandi inquietud.

Madrid.—Gobierno ta resuelto na expulsá toer estranhero koe toemá parti den e agitacionnan anarquista.

10 Marzo.

Paris.—Nan ta bisá koe President Carnot lo recomendá pa promulgá un amnistia koe lo inclui Rochefort i Dillon.

Ja koe Constans a keda excluí di gabinete, él ta atribuí e exclusión ayí na influho di president Carnot i di Mr. Freycinet.

Londres.—Resultado di eleccionnan pa Londres ta 84 progresista i 34 moderado. Mr. Redmond ta pidi disolución di Parlamento.

Berlin.—Emperador no kier tendé súplica di su mama pa largá e proyecto di lei riba instrucción na Prusia pará te después.

San Petersburgo.—Czar ta satisfecho di composición dje gabinete nobo frances.

New-York.—Na Salvador nan ta haciendo preparativo militar pa atacá Guatemala.

Ayerá.

Paris.—Gabinete a aceptá e presupuesto di ministro di hacienda Rouvier, na oemda él ta proponé di rebahá deréchonan riba cerveza, i di alzá esnan riba alcohol coe 156 á 190 franco.

Orden ta restablecé na Tripoli después koe Sultán a revocá provisionalmente e decreto, ordenando alistamiento di trópanan.

Según noticia koe ta corré, Papa a mandá instrucción pa e miembronan di derecha den Cámara frances di diputadonan, recomendando nan di haci oposición na radicalnan.

Berlin.—Na votación dje crédito nobo pa extendé marina e cancellijer Caprivi a ser derrotá den Reichstag.

Gazette di Frankfort a ser confiscá pa motiboe di un artículo contra Emperador riba su discurso na Brandenburgo.

Madrid.—Nan a descubri un importante asociación di anarquista na Barcelona: Gobierno ta toemando medidanan fuerte contra e asociación. Fondonan público ta continuá bahá ainda.

VERSCHEIDENHEDEN.

In Duitschland moeten alle geneesmiddelen vooruitwendig gebruik in zeshoekige fleschjes of glaasjes worden afgegeven. Ronde of ovale fleschjes mogen slechts medicijnen bevatten voor inwendig gebruik.

Als men bedenkt hoeveel ongelukken er zijn veroorzaakt doordat in slecht verlichte ziekenkamers, door slaapdronken of slecht ziende oppassers, in plaats van goede medicijnen, een voor uitwendig gebruik werd toegediend, dan verdient de genomen maatregel, waardoor men een vergissing in het te nemen fleschje terstond handtasstelijk bemerkt, gewis alle aanbeveling.

Als in China een bankiershuis failliet gaat, worden de patroons, de klerken, kortom het geheele personeel, als men hen vatten kan, onthoofd en de kantoorboeken verbrand. Tén bewijze dat die wet uitstekend werkt, is, dat in China geen enkel huis gedurende de laatste 500 jaren zijn betaling heeft gestaakt.

In Brooklyn, de voorstad van New-York werd voor eenigen tijd geleden een prijskamp gehouden tusschen twee vrouwelijke bokkers van beroep. Het Theater was er voor afgehuurd.

Aan een aantal personen, leden van het stadsbestuur, politieken personen en tegenwoordigers der pers waren plaatsen op het tooneel afgestaan, en er was ook tegenwoordig een commissaris van politie met een heiliger agenten om de orde te bewaren. De eene, Hatti, was in een zwart vechtricot met witte zijden tunica, de andere in wit tricot, alles ging wetenschappelijk en correct tot den derden round, toen Gussie, een der beide, woedend geworden over een buil op haar neus, de wetenschap liet varen en begon te krabben, te schoppen en te bijten. De Jury liet nu het gevecht ophouden en kende aan Hattie den prijs toe. De beide vrouwen waren leelijk toetgetakeld en met bloed bedekt.

De Echo deelt eene niet onaardige bezonderheid mede omtrent het slapen van den jongen Koning van Spanje. Zijne Majesteit geniet namelijk zijne nachtrust in eene kamer, die den geheelen nacht bewaakt wordt door de Koninklijke lijfwacht, de *Monteros de Espinosa*. De eerwaardige strijdmacht wordt krachtens een oud gebruik, gehouden uit de inwoners van de stad Espinosa, die voor vier eeuwen het recht verkregen den persoon van den Koning te bewaken.

—De jonge Khedive van Egypte heeft al zijne vorige medestudenten van het *Theresianum* te Weenen uitgenoodigd.

